

MEDITSIINILISE TÕENDUSPÕHISUSE HINNANG

Teenuse nimetus <i>märgitakse uuesti teenuse nimetus taotluses esitatud kujul.</i>	Autoloogsed seerumsilmatilgad raskete silmapinna haiguste raviks
Taotluse number <i>märgitakse taotluse number, mis elektroonsel taotlusel on esitatud faili nime alguses numbrikombinatsioonina ning paber kandjal hindamiseks esitatud taotlusel on see lisatud taotluse paremasse ülaserava.</i>	1631
Kuupäev	16.04.2024

1. Tervishoiuteenuse meditsiiniline näidustus

Taotluses esitatud meditsiinilised näidustused on tõesed, asjakohesed ning põhjendatud Eesti oludes.

2. Näidustuse aluseks oleva haiguse või tervise seisundi iseloomustus

Näidustuse aluseks olev tervise seisundi kirjeldus on ajakohane ja adekvaatne.

Ligikaudu 11% maailma populatsioonist kannatab erineva raskusega kuivasilmasündroomi all. Konservatiivses ravis kasutatakse niisutavaid silmatilkasid/geele ja ka autoloogseid seerumtilkasid.

3. Tervishoiuteenuse tõenduspõhised andmed ravi tulemuslikkuse kohta kliiniliste uuringute ja metaanalüüside alusel

Taotluses esitatud uuringud on pädevad. Vaadates läbi värskemad teaduspublikatsioonid, uut olulist informatsiooni, võrreldes taotluses esitatuga, ei leia.

4. Tervishoiuteenuse tõenduspõhised andmed ravi ohutuse kohta

Kuna seerumtilgad on valmistatud patsiendi enese vereseerumist ja ei sisalda lisaineid, on kõrvaltoimete esinemine äärmiselt harv. Taotluses esitatud kõrvaltoimed on adekvaatselt kirjeldatud.

5. Tervishoiuteenuse osutamise kogemus maailmapraktikas

Autoloogsed seerumtilgad on välja töötatud 1975 aastal, millest alates on võetud kasutusele laialt üle maailma.

6. Tõenduspõhisus võrreldes alternatiivsete tõenduspõhiste raviviisidega

Seerumtilkade efektiivsus võrreldes alternatiivse raviviisiga (kunstpisaratega) on välja toodud taotluses punkt 4.

7. Taotletava teenuse ja alternatiivse raviviisi sisaldumine Euroopa riikides aktsepteeritud ravijuhistes

Lisaks taotluses toodud ravijuhendile tooksin välja veel kaks ravijuhendit, milles toetatakse seerumtilkadel kasutamist.

1. Dry Eye Disease; Nordic Guidelines; Second Edition 2022
2. Dry Eye Syndrome Preferred Practice Pattern; American Academy of Ophthalmology; 2018

8. Tervishoiuteenuse osutamiseks vajalike tegevuste kirjeldus

Taotluses loetletud vajalikud tegevused, kasutatud personal, teenuse osutamise koht, kasutatud seadmed ja tarvikud on asjakohaselt kirjeldatud ning õiged. Esitatud ressursside mahud ja kasutusajad on realistlikud.

9. Tingimused ja teenuseosutaja valmisolek kvaliteetse tervishoiuteenuse osutamiseks

Taotluses esitatud andmed korrektsed.

10. Teenuse osutamise kogemus Eestis

Taotluses esitatud andmetele midagi lisada ei ole. Ka SA TÜK silmakliinikus on ravi hästi talutav ja efektiivne.

11. Eestis tervishoiuteenust vajavate isikute ja tervishoiuteenuse osutamise kordade arvu prognoos järgneva nelja aasta kohta aastate lõikes.

Prognoos on realistlik, kuigi täpset statistikat ei ole. Kasvutrendi taga on pigem kuivasilmasündroomi sagenemine, teiste raskete silmapinna haiguste esinemine võiks aastate lõikes sarnane olla.

12. Tervishoiuteenuse seos kehtiva loeteluga, ravimite loeteluga või meditsiiniseadmete loeteluga ning mõju töövõimetusele

12.1. Andmed korrektsed.

12.2. Alternatiivse ravi, st kunstpisarate, kasutamisel ei lisandu täiendavaid tervishoiuteenuseid.

12.3. Ei asenda.

12.4. Uue teenuse kasutuselevõtt ei lisa täiendavaid ravijuhte.

Punktid 12.5-12.6 andmed korrektsed.

12.7 Kaudne mõju töövõimetusele on olemas, kompenseerimata kuivasilmasündroom on seotud ärevuse ja depressiooni esinemissageduse tõusuga.

13. Hinnang patsiendi omaosaluse põhjendatusele ja patsientide valmisolekule tasuda ise teenuse eest osaliselt või täielikult

- 1) Alternatiivne meetod on ravi kunstpisaratega, kuid millel on rohkem kõrvaltoimeid ja ravitulemus kehvem.
- 2) Teenus on kasutatav nii elukvaliteedi parandamiseks (näiteks leevendab tõhusalt kuivasilmasündroomi kaebuseid) kui ka haiguste välja ravimiseks (näiteks taastuva erosiooni ravi).
- 3) Omaosalus ei ole näidustatud.

14. Tervishoiuteenuse väär- ja liigkasutamise tõenäosus

Teenuse väär-, ala- või liigkasutamine ei ole tõenäoline.

15. Patsiendi isikupära võimalik mõju ravi tulemustele

Patsiendi isikupära ei mõjuta ravi tulemusi.

16. Tervishoiuteenuse kohaldamise tingimused

Kohaldamise tingimusi antud tervishoiuteenusele ei ole vaja lisada.

17. Kokkuvõte

Hindaja arvates on taotlus põhjendatud ja asjakohaselt koostatud. Autoloogsete seerumtilkade peamine näidustus on raske kuivasilmasündroom. Patsientidele, kellel esineb allergiaid, kunstpisaratele talumatust, on autoloogsed seerumtilgad efektiivseks sümptomite leevendajaks. Võrreldes kunstpisaratega leevendavad seerumtilgad efektiivsemalt kuivasilmasündroomi kaebuseid. Autoloogsete seerumtilkade taluvus on väga hea, kõrvaltoimeid praktiliselt ei esine. Autoloogsed seerumtilgad on erinevate riikide (Põhjamaad, UK, USA) ravijuhendites esindatud. Tervishoiuteenuse ohutuks ja optimaalseks kasutamiseks ei ole vaja sätestada kohaldamise tingimusi.

18. Kasutatud kirjandus

1. Eric B Papas; The global prevalence of dry eye disease: A Bayesian view; Ophthalmic Physiological Optics; 2021 Nov 41(6):1254-1266
2. Dry Eye Disease; Nordic Guidelines; Second Edition 2022
3. Dry Eye Syndrome Preferred Practice Pattern; American Academy of Ophthalmology; 2018
4. Li M et al. Anxiety and depression in patients with dry eye syndrome. Curr Eye Res. 2011; 36(1):1-7
5. https://eyewiki.aao.org/Autologous_and_Allogenic_Serum_Tears
6. Leying Wang et al. Autologous Serum Eye Drops versus Artificial Tear Drops for Dry Eye Disease: A Systematic Review and Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. Ophthalmic Research. 2020;63:443–451